

به نام یگانه مانا

مشارکت و گذار به توسعه اقتصادی
نگاهی به تجربه فنلاند

جدول ۱. شاخص‌های اقتصاد دانش‌بنیان (OECD, 1999)

<p>۳. سیاست‌های علم و فناوری</p> <ul style="list-style-type: none"> - سهم تحقیق و توسعه بخش دولتی از تولید ناخالص ملی - اهداف اقتصادی - اجتماعی تحقیق و توسعه - سهم تحقیق و توسعه بخش دولتی - جریان ملی تحقیق و توسعه بین بخش‌های مختلف - تحقیق و توسعه بنگاه براساس اندازه بنگاه - معافیت‌های مالیاتی 	<p>۱. اقتصاد دانش‌بنیان</p> <ul style="list-style-type: none"> - سرمایه‌گذاری در دانش و سرمایه - منابع انسانی (آموزش) - هزینه‌کرد ناخالص در تحقیق و توسعه - پژوهش‌های بنیادی - تحقیق و توسعه در بنگاه - تحقیق و توسعه در صنایع تولیدی - تحقیق و توسعه در خدمات - نوآوری - سرمایه‌گذاری خطرپذیر
<p>۴. جهانی‌سازی</p> <ul style="list-style-type: none"> - تحقیق و توسعه خارج از کشور - مالکیت حق اختراع - مشارکت‌های فناورانه - همکاری‌ها در اختراع و ابداع 	<p>۲. فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)</p> <ul style="list-style-type: none"> - هزینه‌کرد در فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان سهمی از تولید ناخالص ملی - استفاده از کامپیوترها - اینترنت و تجارت الکترونیک - بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات - نوآوری در فناوری اطلاعات و ارتباطات
<p>۵. خروجی‌ها و اثرات</p> <ul style="list-style-type: none"> - منتشرات علمی - ثبت اختراعات - نوآوری - بهره‌وری - سهم صنایع دانش‌بنیان در ارزش‌افزوده - تجارت تکنولوژی پیشرفته^۲ - تراز تجاری فناورانه 	

جدول ۲. مقایسه نگاه‌های مختلف به اقتصاد دانش‌بنیان براساس اسمیت (۲۰۰۲)

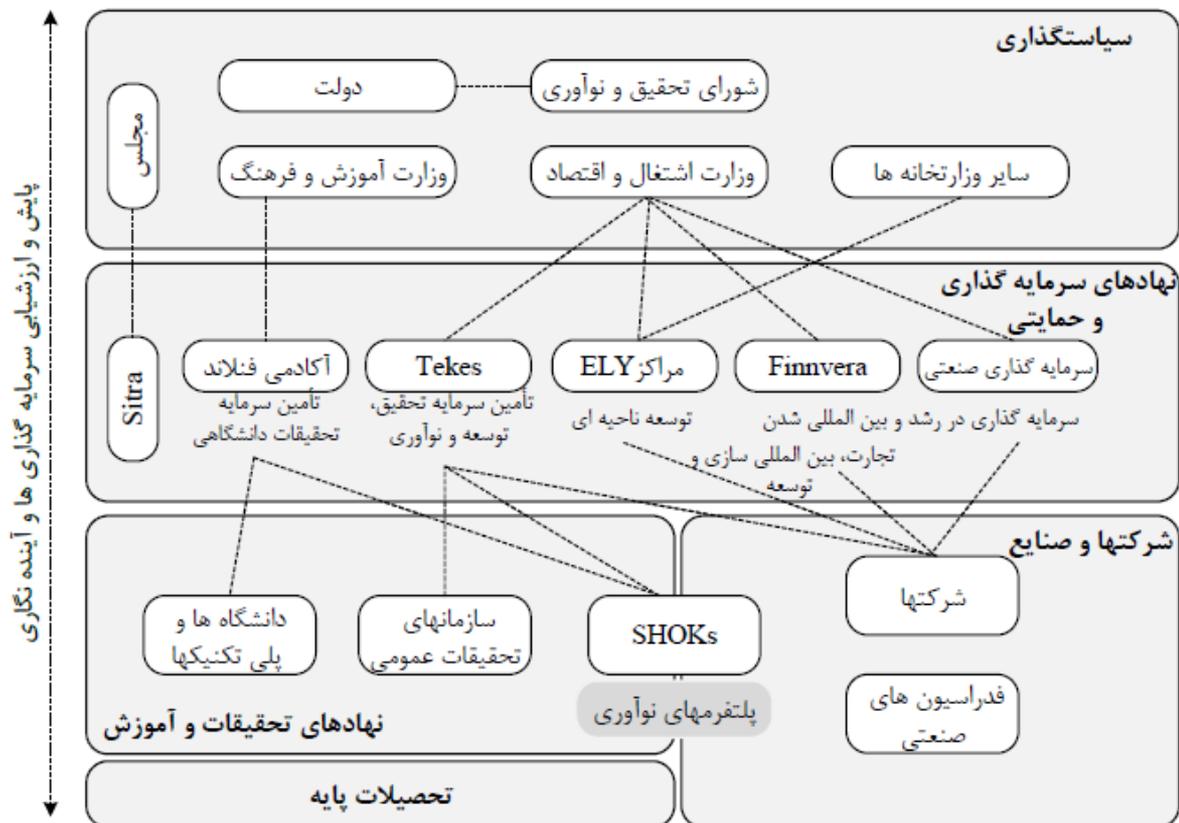
نگاه	محور مورد تمرکز	تغییر ساز و کار اقتصادی و مفهوم دانش
اول	دانش به‌عنوان محور فرآیندهای اقتصادی	سازوکار اقتصادی تغییر نکرده - دانش ضمنی و صریح
دوم	دانش به‌عنوان یک کالا	اقتصاد وارد دوره جدیدی شده - دانش به‌مثابه کالایی قابل مبادله
سوم	تسهیل‌کدسازی دانش	سازوکار اقتصادی تغییر نکرده - دانش آشکار و صریح
چهارم	انقلاب اطلاعات و ارتباطات	اقتصاد وارد دوره جدیدی شده - دانش به‌مثابه اطلاعات

مأخذ: سوزنچی، ۱۳۹۳، ص ۴۸.

شکل ۲. عوامل مؤثر بر گذار به اقتصاد دانش بنیان در فنلاند (هالم و همکاران، ۲۰۱۴)

شکل ۴. نظام اقتصاد دانش بنیان فنلاند

شکل ۵. نقاط تمرکز سیاست نوآوری فنلاند

جدول ۳. فازهای گذار به اقتصاد دانش‌بنیان در فنلاند

معیارها	اصلاح زیرساخت‌های اصلی (دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰)	فشار فناوری (دهه ۱۹۸۰)	خروج از رکود (دهه ۱۹۹۰)	اقتصاد دانش‌بنیان در عصر جهانی‌سازی (۲۰۰۰-...)
مبانی سیاستی	آزادسازی تجارت بین‌المللی	انقلاب میکروالکترونیک	بازیابی از رکود اقتصادی	جهانی‌سازی
اهداف عینی اصلی	خلق بخش سیاستی جدید	استفاده از فرصت‌های فناورانه جدید	تشدید رشد دانش‌بنیان	خلق و رشد شرکت‌های نوآوری
تمرکز سیاست‌ها	آموزش و علم	فناوری	نظام ملی نوآوری	نوآوری و اکوسیستم نوآوری
بازیگران کلیدی	وزارت آموزش و فرهنگ، آکادمی علم فنلاند	نهاد سرمایه‌گذاری برای فناوری و نوآوری (Tekes)	شورای سیاست علم و فناوری (STPC)	بازیگران چندگانه
خروجی‌ها و نتایج مورد انتظار	رقابت‌پذیری ملی	رشد در محصولات با فناوری بالا	رشد در اشتغال	شرکت‌های نوآوری جدید
سطح دخالت	ملی	ملی و منطقه‌ای	منطقه‌ای و فراملی (اتحادیه اروپا)	ملی و محلی
ابزار نمایشگر	تأمین مالی پروژه	برنامه‌های فناوری ملی	منابع اتحادیه اروپا در تأمین مالی تحقیق و توسعه	مراکز راهبردی علم، فناوری و نوآوری

با سپاس از همراهی شما